การผลิตแร่พลวงและโลหะพลวงในประเทศไทย

การผลิตแร่พลวงในประเทศไทยได้เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2486 การผลิตส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือ แต่ผลผลิตแร่พลวงไม่เป็นที่น่าสนใจในช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2486 ถึง 2505 หลังจากปี พ.ศ. 2506 เป็นต้นมา แร่พลวงได้มีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรมเหมืองแร่อย่างจริงจัง การผลิตแร่ได้ขยายไปเกือบทุกภาคของประเทศ ยกเว้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลผลิตได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและสูงสุดถึง 11,172 เมตริกตันในปี 2515 (ดูตารางที่ 2)

รูปที่ 2 แสดงกราฟผลิตแร่โลหะพลวงของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2486 – 2517 จากกราฟแสดงให้เห็นชัดเจนว่า ผลผลิตแร่พลวงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2486 – 2505 ต่ำมาก ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 50 – 100 เมตริกตันต่อปี ในปี 2506 ผลผลิตได้พุ่งขึ้นสูงผิดปกติจากจำนวน 33 เมตริกตัน ในปี 2505 ขึ้นมาเป็น 1,226 เมตริกตัน ในปี 2506 สาเหตุเนื่องมาจากการหยุดส่งแร่พลวงส่งตลาดโลกของสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศผู้ใช้แร่พลวงค้นแสวงหาแร่พลวงจากแหล่งผลิตอื่นทำให้ราคาแร่ถีบตัวสูงขึ้น การสำรวจค้นหาแหล่งแร่พลวงและการผลิตแร่พลวงในประเทศไทยจึงได้เกิดการตื่นตัวอย่างรวดเร็ว การผลิตแร่พลวงในประเทศไทยได้ดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ จนกระทั่งปี 2511 ได้มีการค้นพบวิธีการประดิษฐ์แบตเตอรี่รถยนต์ชนิดใหม่ซึ่งมีอายุใช้งานยาวนานกว่าเดิม แต่ใช้ส่วนประกอบของพลวงในการผลิตแบตเตอรี่น้อยลง เป็นผลให้ปริมาณการใช้พลวงในตลาดโลกลดลง วงการเหมืองแร่พลวงในประเทศเริ่มซบเซา การผลิตแร่ลดน้อยลงจนถึง 423 เมตริกตันในปี 2511 อย่างไรก็ตามได้มีการค้นพบปลาสติกชนิดพิเศษซึ่งสามารถทนไฟและความร้อนขึ้นในปี 2512 โดยการผสมสารประกอบของพลวงบางอย่างกับสารปลาสติกทำให้แร่พลวงเป็นที่ต้องการของตลาดโลกอย่างมากมายอีกครั้งหนึ่ง

เหมืองแร่พลวงในประเทศไทยได้เปิดทำการผลิตแร่ขึ้นไปอีกมากมายและปริมาณการผลิตแร่ได้เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยตามความต้องการของตลาดโลก และได้สูงถึง 11,172 เมตริกตัน ในปี 2515 อันเป็นปีที่เกิดสงครามตะวันออกกลาง และติดตามด้วยวิกฤตการณ์น้ำมัน และการผลิตแร่ของประเทศไทยก็คงที่อยู่ในระดับนี้จนถึงปี 2519 ซึ่งผลิตแร่พลวงได้ถึง 9966 เมตริกตัน

ตารางที่ 2 ผลผลิตแร่และโลหะพลวงของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2486 — 2517 (หน่วยเมตริกตัน)

ปี พ.ศ.	แร่พลวง	โลหะพลวง
2486	350	
2487	133	
2488	44	
2489	57	
2490	90	
2491	96	
2492	232	
2493	108	
2494	81	
2495	87	
2496	56	
2497	141	
2498	49	
2499	74	
2500	3	
2501	—	
2502	19	
2503	—	
2504	45	
2505	33	35

ปี พ.ศ.	แร่พลวง	โลหะพลวง
2506	1,226	105
2507	2,819	258
2508	2,502	173
2509	2,394	213
2510	2,280	129
2511	423	379
2512	1,560	246
2513	5,549	316
2514	5,397	225
2515	11,172	202
2516	8,033	199
2517	9,960	377

จากรูปเดียวกันกราฟยังแสดงผลผลิตโลหะพลวงภายในประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. 2505 ถึง 2517 จากกราฟจะเห็นว่าการผลิตแร่โลหะพลวงได้เพิ่มขึ้นทุกปี จากจำนวน 35 เมตริกตัน ในปี 2505 จนสูงถึง 379 เมตริกตัน ในปี 2511 ผลผลิตส่วนใหญ่มาจากโรงถลุงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี หลังจากปี 2513 โรงถลุงพลวงที่จังหวัดราชบุรี เริ่มดำเนินการ และต่อมาโรงถลุงพลวงในจังหวัดภาคเหนือก็ได้เปิดดำเนินการขึ้นอีกหลายแห่ง ทำให้ผลผลิตโลหะพลวงของประเทศเพิ่มสูงขึ้นจนถึง 377 เมตริกตันในปี 2517

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว อาจจะสรุปโดยย่อว่าการผลิตแร่และโลหะพลวงจะคงที่อยู่ในระดับนี้ และผลผลิตจะมีแนวโน้มสูงขึ้น ถ้าเกิดมีวิกฤตการณ์เกิดขึ้นซึ่งกระทบกระเทือนเศรษฐกิจของโลก ดังเช่นเกิดสงคราม หรือวิกฤตการณ์น้ำมัน ข้อที่ควรคำนึงอีกประการหนึ่งคือการขาดแคลนแร่พลวงจากโบลิเวีย ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อโรงถลุงขนาดใหญ่ในโบลิเวียเริ่มดำเนินการ จะมีผลทำให้ราคาสินแร่พลวงเพิ่มสูงขึ้น เพราะประเทศผู้ใช้แร่พลวงโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นต้องแสวงหาแร่พลวงเพื่อป้อนโรงถลุงภายในประเทศ สาเหตุนี้จะเป็นผลทำให้มีการค้นหาแหล่งแร่พลวงมากขึ้นและปริมาณการผลิตสินแร่พลวงจะเพิ่มขึ้น

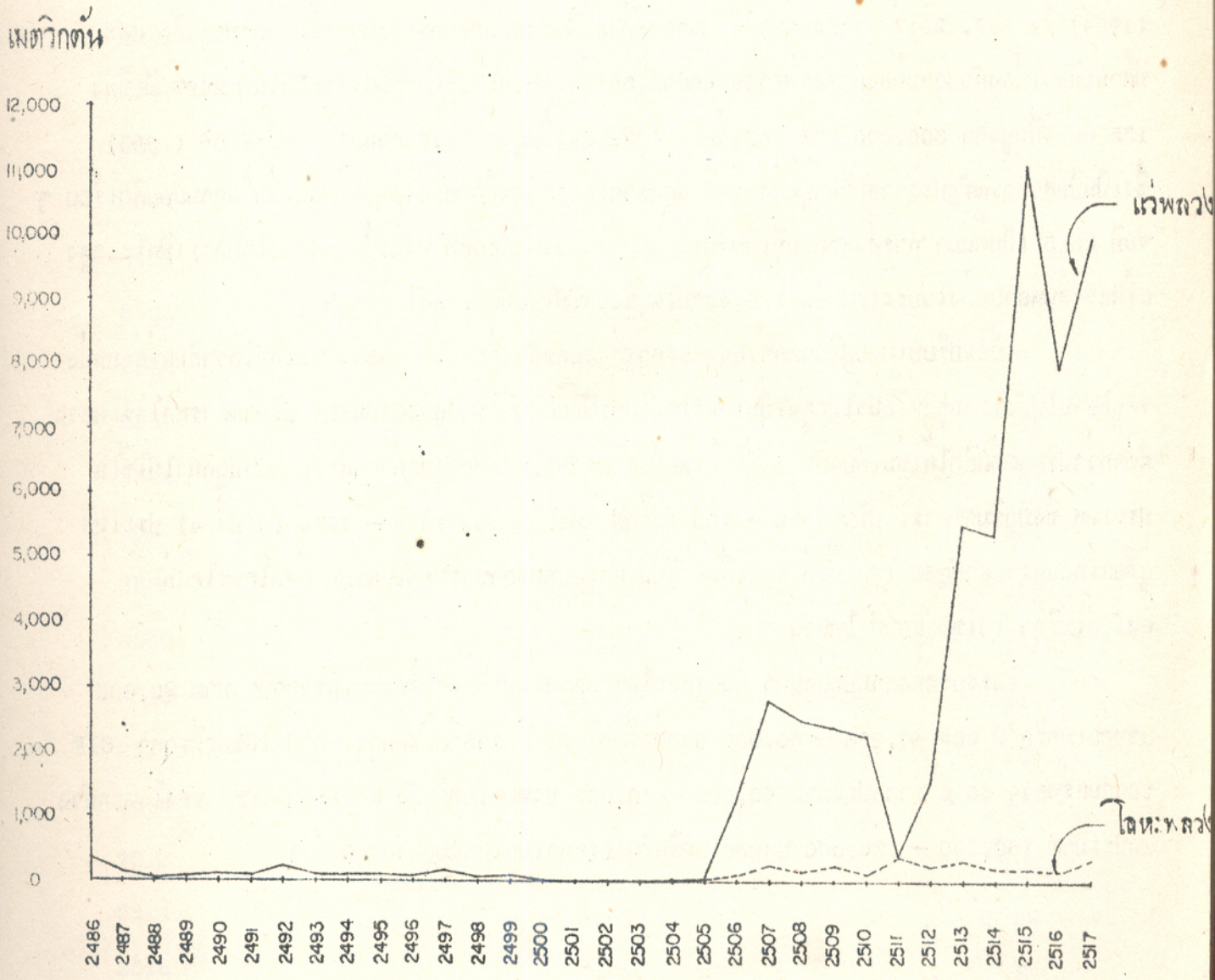

รูปที่ 2

ผลผลิตแร่และโลหะพลวงของประเทศไทย พ.ศ. 2486-2517